

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206932
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116206932.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobkyne Mgr. J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. M. XX, XXX XX H., občianka SR, právne zastúpenej JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou, so sídlom ul. Hlavná č. 27, 080 01 Prešov, proti žalovanému E. R., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XX, J., občan SR, právne zastúpenému JUDr. Zuzanou Bejdovou, LL.M., Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie úrokov z omeškania, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/116/2016-55 zo dňa 14.11.2016 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu 1.inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o trovách konania tak, že žalovanému vo vzťahu k žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I.žalobu zamietol. II. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 62 ods.1 a § 76 ods.3 Zákona o rodine. Výrok o trovách konania ust. § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej C.s.p.).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa zaoberal otázkou aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní treba rozumieť oprávnenia alebo povinnosti účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav vyplývajúci z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia), alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia).

4. Žalobkyňa svoj nárok na úrok z omeškania z výživného odvodzovala z rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.1.2010, č.k. 27P/331/2008-111, ktorým súd zaviazal žalovaného platiť výživne vo výške 106,- eur, s ktorým je 27 mesiacov v omeškaní. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia oprávnený má právo požadovať úroky z omeškania ak je povinný s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu v omeškaní. V danom prípade bola oprávnená na úroky z omeškania osoba oprávnená na výživné, t.j. neb. I.O., keďže tejto bolo vyššie uvedeným rozsudkom priznané výživné. Žalobkyňa teda v prejednávanej veci nie je nositeľom hmotného práva, čo znamená, že nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby. Aktívna vecná legitímácia nevyplýva ani z notárskej zápisnice, ktorú predložila žalobkyňa, pretože jednak plnomocenstvo zaniká smrťou splnomocniteľa a taktiež plnomocenstvo bolo žalobkyni udelené na zastupovanie. Žalobkyňa by teda na základe takéhoto plnomocenstva nebola oprávnená uplatňovať nárok na omeškanie vo vlastnom mene.

5. Ak žalobkyňa nie je nositeľom subjektívneho práva, ktoré jej vyplýva z hmotnoprávných predpisov, súd žalobu zamietá z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa § 255 ods.1 C.s.p. podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol úspešný v celom rozsahu, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením. Súd v danom prípade nezistil žiadny dôvod osobitného zreteľa, pre ktorý by náhradu trov konania nepriznal. Žalobkyňa bola v zmysle § 138 CSP vyzvaná na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby, pričom táto na podanej žalobe naďalej trvala. Ak žalobkyňa aj napriek výzve súdu trvá na podanej žalobe, musí znášať riziko možnosti neúspešnosti, aj riziko náhrady trov konania, ktoré súvisia v neúspešným uplatňovaním práva.

7. Proti tomuto rozsudku a to iba čo do výroku o náhrade trov konania podala včas odvolanie žalobkyňa. Namietala použitie ust. § 255 C.s.p. súdom prvej inštancie. Uviedla, že povinnosť priznať náhradu trov konania úspešnej strane sporu platí len za predpokladu, že súd nevyužije možnosť rozhodnúť v súlade s ust. § 257 C.s.p. S prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho a Ústavného súdu Slovenskej republiky v ich právnych vetách je, že nie je povinnosťou všeobecných súdov pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť na dôvod zamietnutia žaloby vo veci samej, teda z pohľadu náhrady trov konania sa preto nejaví ako podstatné, či žaloba bola zamietnutá pre vecnú neopodstatnenosť žalobného nároku. Účelom ustanovenia §257 C.s.p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone. Preto za splnenia týchto podmienok môže dôjsť rozhodnutím súdu aj k inému záveru o náhrade trov konania. Jednou zo skupín kedy sa realizuje toto sudcovské moderačné právo je sociálny aspekt, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana nemôže uhradiť trovy konania alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové a zárobkové pomery strán. Prihliada aj na okolnosti, ktoré viedli k podaniu takéhoto návrhu a výnimočnosť týchto okolností spočíva aj na okolnostiach na stranách sporu. Rozhodnutie o trovách žalobkyňa poníma ako neprimeranú tvrdoť voči nej ako subjektu konania a má za to, že odporuje aj dobrým mravom. Je pravdou, že podala žalobu na úrok z omeškania, ktorý otec maloletého dieťaťa mal uhradiť z toho dôvodu, že dcéra bola zdravotne postihnutá, neplatil výživné po dobu viac ako 27 mesiacov. Súd vyzval v zmysle § 138 C.s.p. na späťvzatie žaloby z dôvodu zjavne neopodstatnenej. Žalobkyňa žiadala, aby ju súd predbežne vypočul, pretože mala za to, že jej nárok ako oprávnenej vznikol z právneho titulu Okresného súdu Prešov, ktorým bolo rozhodnuté o úhrade výživného pre vtedy ešte maloletú I.O.. Tieto úroky sa týkali len časti nevyplateného výživného do plnoletosti maloletej. Na strane maloletej vystupovala ako oprávnená osoba. Medzi stranami sporu sa jedná o vzťah bývalých manželov a sporové konanie bolo vyvolané z dôvodu neplnenia si povinnosti otca v zmysle rozhodnutia súdu. Žalobkyňa poukázala aj na skutočnosť, že v súčasnej dobe je striedavo na úrade práce a niekedy robí na dohodu. Jej sociálne pomery vyplývajú z toho, že sa viac ako 18 rokov starala o zdravotne ťažko postihnutú dcéru aj napriek tomu, že má pedagogické minimum, nemá prax, preto má obmedzené možnosti nájsť si natrvalo prácu. Pracuje etapovite na dohodu podľa možnosti zamestnávateľov. Naopak žalovaný ako otec maloletej pracuje ako zubný laborant, preto jeho zárobkové možnosti vysoko presahujú príjem žalobkyne. Má za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa na zmenu rozhodnutia vo výroku o trovách konania tak, že súd neprizná náhradu trov konania. Zároveň predložila oznámenie o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 08.08.2016 s tým, že bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 01.08.2016 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 17.06.2016 s tým, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 07.09.2016, ktorým bolo rozhodnuté, že je fyzickou osobou v hmotnej núdzi a priznáva sa jej pomoc v hmotnej núdzi v sume 117,40 Eur od 01.09.2016. Zároveň predložila pracovnú zmluvu, kde zamestnávateľom bola Obec D., z ktorej vyplýva, že bola prijatá dňa 01.11.2015 do pracovného pomeru na dobu určitú do 31.07.2016. Bolo jej priznané platové zaradenie a plat hrubá mzda 432,- Eur. K tomu predložila aj listinu označenú ako ukončenie pracovného pomeru z ktorej vyplýva, že menovanej pracovný pomer končí dňa 31.07.2016 uzavretý na dobu určitú.

8. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že žalobkyňa sa vo svojej podstate opakovane domáha nároku, o ktorom už v inom konaní bolo rozhodnuté, že z jej strany absentuje vecná legitímácia. V exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Prešov sp.zn. 80Er/12/2016 bolo uznesením zo dňa

05.10.2016 vyhovené námietkam povinného (žalovaného), ktorým prezentoval svoju obranu v konaní, v ktorom sa domáhala oprávnená (žalobkyňa) exekúcie zameškaného výživného za plnoletú dcéru I.. Konanie vedené Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 13C/8/2016 o zaplatenie dlžného výživného vo výške 6.700,- Eur s identickými stranami sporu bolo zastavené uznesením zo dňa 10.10.2016, ktoré nenadobudlo právoplatnosť z dôvodu podania odvolania žalovaným. Aj v uvedenom súdnom rozhodnutí súd konštatuje, že zo strany matky (žalobkyne) neexistuje právny nárok, aktívna legitímácia domáhať sa výživného (v akejkol'vek výške) v mene plnoletej osoby, ktorá zomrela. Žalobkyňa podané odvolanie opiera o rozpor s dobrými mravmi medzi napadnutým výrokom o trovách konania a jej sociálnou situáciou. Žalovaný má za to, že uvedená argumentácia nie je dôvodná a sociálna situácia žalobkyne neodôvodňuje navrhovaný postup. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou motorového vozidla a podielovou spoluvlastníčkou poľnohospodárskych pozemkov. Je vlastníčkou novostavby rodinného domu, ktorý nie je zaťažovaný zabezpečovacím právom peňažného ústavu, t.j. žalobkyňa na jej obstaranie disponovala dostatočnými finančnými prostriedkami. Výrok o náhrade trov konania je plne legitímny a v súlade s ustanovením § 255 ods.1 C.s.p. Žalobkyňa bola súdom poučená už pred vynesením rozsudku, že žaloba je zjavne neodôvodnená a napriek tomu trvala na rozhodnutí vo veci samej. Doterajšie správanie sa žalobkyne, podávanie žalôb na osobu žalovaného, vyvolanie exekučného konania sú relevantným podkladom na potvrdenie napadnutého rozsudku o trovách konania. Uplatnené trovy konania predstavujú výlučne trovy právneho zastúpenia spojené s kvalifikovanou procesnou obranou žalovaného v predmetnom spore, s ktorou sa stotožnil aj súd prvej inštancie vo svojom rozsudku, preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods.1 C.s.p. napadnuté uznesenie (správne rozsudok v napadnutej časti) o povinnosti nahradiť trovy konania v rozsahu 100 % potvrdil ako vecne správny. K vyjadreniu pripojil žalovaný uznesenie Okresného súdu Prešov č.k. 13C/8/2016-94 zo dňa 10.10.2016, ktorým súd konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, uznesenie Okresného súdu Prešov č.k. 80Er/132/2016-22 zo dňa 05.10.2016, ktorým námietkam povinného proti exekúcii vyhovel.

9. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Pokiaľ sa týka námietky žalovaného, že je vlastníkom nehnuteľnosti a vlastníkom motorového vozidla, k tomu poznamenala, že motorové vozidlo bolo využívané práve na účely zabezpečenia prepravy ťažko zdravotne postihnutej dcéry a nehnuteľnosť bola zakúpená z finančných prostriedkov matky žalobkyne z dôvodu bezbariérovej manipulácie so zdravotne postihnutou dcérou. Pokiaľ by žalovaný platil výživné v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Prešov, žalobkyňa by sa nedomáhala nárokov, ktoré procesne zaviniel fakticky žalovaný ako otec ťažko zdravotne postihnutej dcéry. Má za to, že sú splnené podmienky podľa § 257 C.s.p., teda dôvody hodné osobitného zreteľa, podľa ktorého výnimočne súd náhradu trov konania neprizná. Žalobkyňa má za to, že žalovaný má podiel na vzniku a priebehu sporu.

10. Odvolací súd na základe podaného odvolania po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods.1 C.s.p.), oprávneným subjektom, teda žalobkyňou v neprospech ktorej bolo rozhodnuté v napadnutej časti (§ 359 C.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 ods.1 C.s.p. a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

11. Z preskúmaného rozsudku vyplýva, že žaloba bola právoplatne zamietnutá. Obsahom odvolania ostalo len výrok II., ktorým žalobkyňa bola povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Uvedený výrok je teda preskúmaný odvolacím súdom.

12. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa ust. § 255 ods.1 O.s.p. a priznal úspešnému žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, teda podľa jeho pomeru úspechu vo veci. Žalobkyňa namieta aplikáciu ust. § 257 C.s.p.

13. Podľa ust. § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Ide skutočne o zmiernenie dôsledku právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, práva sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákona za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania než by plynú z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto

sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočne okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch charakteristických sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže nahradiť len s veľkými ťažkosťami. V týchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové aj iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (sp.zn. II.ÚS 563/2011-16 zo dňa 08.12.2011).

14. Súd prvej inštancie rozhodoval vo veci dňa 14.11.2016. Žalobkyňa predložila potvrdenie o tom, že od 01.08.2016 bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Zároveň bolo rozhodnuté Sociálnou poisťovňou, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti dňa 17.08.2016. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dňa 27.09.2016 priznal žalobkyni pomoc v hmotnej núdzi v sume 117,40 Eur mesačne od 01.09.2016. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa bola zaradená od 01.08.2016 do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Je vlastníčkou rodinného domu a preukázala, že uhrádza náklady spojené s bývaním. Preto jej patrí príspevok na bývanie. Zároveň preukázala, že je vlastníčkou osobného motorového vozidla, ktoré bolo vyrobené v roku 2000. Podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa za majetok nepovažuje jedno motorové vozidlo v domácnosti, ktorého hodnota podľa odborného stanoviska vyhotovená znalcom alebo dokladu o kúpe motorového vozidla vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia motorových vozidiel nie je vyššia ako 35-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu alebo je staršie ako 10 rokov. Žalobkyňa tvrdila, že viac ako 18 rokov sa starala o zdravotne postihnutú dcéru, preto má problém sa po toľkých rokoch zamestnať. Z obsahu spisu vyplýva, že I.O., dcéra strán sporu, sa narodila XX.XX.XXXX a zomrela dňa XX.XX.XXXX. Žalobkyňa sa domáhala úroku z omeškania, ktorý mal tvoriť príslušenstvo k pohľadávke výživného. Žaloba bola zamietnutá ako bolo uvedené vyššie z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne.

15. Z listín predložených žalobkyňou do spisu vyplýva, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola žalobkyňa v hmotnej núdzi a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov jej bola priznaná pomoc v hmotnej núdzi v sume 117,40 Eur mesačne od 01.09.2016. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zobral do úvahy, že je žalobkyňa vlastníčkou rodinného domu a uhrádza náklady spojené s bývaním, a preto jej patrí príspevok na bývanie, zohľadnil aj to, že je vlastníčkou osobného motorového vozidla, ktoré bolo vyrobené v roku 2000. Na základe uvedeného z dôvodu, že žalobkyňa je v hmotnej núdzi má odvolací súd za to, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na jej strane pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalovanému, ktorý nepreukázal, že by sa tiež nachádzal v hmotnej núdzi.

16. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o trovách konania tak, že žalovanému vo vzťahu k žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods.1 C.s.p. tiež v spojení s ust. § 257 C.s.p. Úspešnej žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému nepriznal z dôvodu, že nemohol mechanicky posúdiť výsledok sporu bez zhodnotenia rozhodnutia čo do meritu veci. Žalovaný bol vo veci úspešný, žaloba bola vo vzťahu k nemu zamietnutá a z hľadiska materiálnej spravodlivosti odvolací súd tiež s použitím dôvodov hodných osobitného zreteľa mal za to, že je spravodlivé žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

18. Toto rozhodnutia bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.